

REFERAT AF MØDE I VIDENSRÅD FOR FOREBYGGELSE 14. JUNI 2012

Til stede: Morten Grønbæk (formand og mødeleder), Bente Klarlund Pedersen (næstformand), Christian Mølgaard, Ewa Roos, Karina Marietta Nielsen, Kim Overvad, Kjeld Hermansen, Kristian Overgaard, Merete Nordentoft, Mogens Lytken Larsen, Pernille Due, Peter Lange og Philippe Grandjean.

Desuden deltog Christian Graugaard og Morten Frisch under punkt 6.

Fra sekretariatet: Mette Lolk Hanak, Siff Malue Nielsen, Kirstine Krogholm og Eva Baadsgaard (referent).

Afbud: Anelli Sandbæk, Finn Diderichsen og Jette Jul Bruun.

Velkomst og status

Morten Grønbæk bød velkommen og gennemgik mødets dagsorden.

Morten Grønbæk orienterede om nyt siden sidst. Morten har bl.a. holdt oplæg på KL's sociale temamøde om målsætninger og determinanter for forebyggelse og havde fået god respons. Han har også haft et møde med ministeren, som var glad for mødeinitiativet og ønskede at fortsætte kontakten med Vidensrådet.

Morten Grønbæk oplyste, at det er planen at offentliggøre rapporten om tobaksafgifter i slutningen af juni. Han oplyste desuden, at Jette Jul Bruun er ny observatør fra Sundhedsstyrelsen.

Sekretariatet har for nylig sendt det første nyhedsbrev ud og har tilladt sig at tilføje rådsmedlemmerne på listen over abonnenter. Der blev orienteret kort om presseomtalen siden sidst.

1. Kort opfølgning på lancering af kafferapporten

Kjeld Hermansen orienterede om den presseomtale, kafferapporten havde fået. Han var bl.a. blevet interviewet i Go' Morgen Danmark på TV2 og i Radio 24syv. De spørgsmål og svar, som sekretariatet havde forberedt som en del af pressestrategien, havde været en god hjælp. En statusartikel til Ugeskrift For Læger forventes publiceret medio august.

Siff Malue Nielsen orienterede kort om pressestrategien med solohistorie i Politiken og efterfølgende Ritzau-nyhed, der kom meget bredt ud. På Vidensrådets hjemmeside er der løbende lagt nogle korte artikler ud med afsæt i rapporten.

Videoen, der præsenterer kafferapporten på Vidensrådets hjemmeside, blev vist for rådet. Det er planen, at videopræsentation med interview bliver en fast del af lanceringen af Vidensrådets rapporter.

2. Kort status på rapporten om stillesiddende adfærd

Kristian Overgaard orienterede om status på rapporten. Hovedkonklusionerne er de samme, som blev præsenteret på seneste rådsmøde: vi sidder for meget ned. Der er ikke evidens for at kvantificere anbefalingerne, ligesom det heller ikke har været muligt at redegøre for den samlede samfundsmæssige betydning, herunder dødsfald.

Den færdige rapport sendes til rådet til kommentering i uge 24. Tidsplanen er blevet justeret, så rapporten først ventes offentliggjort i august, da det bliver svært at få rapporten helt klar inden sommerferien.

Der var en ganske kort drøftelse af muligheden for lancering på trods af sommerferien samt forskellige former for lancering, herunder pressemøde, symposium og debattmøde.

Kim Overvad understregede, at rådet generelt skal have en rimelig tidsfrist til at læse rapporterne igennem.

Rådet var enige om, at vi skal tilstræbe at have minimum 14 dage til gennemlæsning, også selvom sekretariatet varsler tidspunktet på forhånd.

3. Kort status på arbejdet med overvægt og vægttab

Kim Overvad gav en kort status på arbejdet. Arbejdsgruppen har været på to dages internat. Det var en meget velegnet arbejdsform til så bredt et emne, og det gav god synergi og stringens, når arbejdsgruppen sad sammen. Sekretariatet bidrog med praktisk bistand. Det er planen, at 1. gennemskrivning ligger klar i uge 25, og at rapporten kan præsenteres på rådsmødet i september.

Philippe Grandjean spurgte, om obesogene kontaminanter bliver behandlet i rapporten. Kim Overvad oplyste, at de bliver nævnt, men ikke gennemgået i detaljer.

4. Forebyggelse af lidelser i bevægeapparatet - godkendelse af kommissorium

Ewa Roos gennemgik ændringerne i det reviderede kommissorium. Rapportens fokus vil være på hhv. den primære og den sekundære forebyggelse, altså forebyggelse af skader og forebyggelse af forværring og følgesygdomme. Den planlagte cost-of-illness analyse udgår, men der skal stadig være et mindre samfundsøkonomisk kapitel på baggrund af eksisterende data.

Begrebsafklaring og diskussionen af de ord, der bruges - slidgigt, nedslidning etc.- vil blive taget op ved et arrangement/konference ifm. offentliggørelse af rapporten.

I forslaget til arbejdsgruppens sammensætning er det endnu uafklaret, om der skal en ortopædkirurg med speciale i skader med i gruppen.

Philippe Grandjean spurgte, om der i rapporten vil blive taget højde for kostfaktorer, herunder fiskeolie og glucosamin. Ewa Roos oplyste, at der ikke findes så meget litteratur på området, da det er forholdsvis nyt. Hun opfordrede de øvrige rådsmedlemmer til at melde sig med ekspertise på det felt og inden for kost i det hele taget.

Rådet godkendte det reviderede kommissorium.

På spørgsmål fra Christian Mølgaard bekræftede Mette Lolk Hanak, at sekretariatet har nedskrevet retningslinjer for kvalificeret litteratursøgning.

5. Mental sundhed - forslag til arbejdsgruppe og godkendelse af kommissorium

Pernille Due, formand for den kommende arbejdsgruppe, orienterede om kommissoriet. Arbejdet kommer til at fokusere på unge og unge voksne. Det er planen at opdele rapporten på aldersgrupper. Pernille Due tog forbehold for, at arbejdet måske kunne blive for omfattende, hvis der ud over determinanter også skal ses på konsekvenser. Når arbejdsgruppen er udpeget, vil der blive taget endelig stilling til rapportens omfang. Pernille Due havde en række forslag til mulige medlemmer af arbejdsgruppen.

Der var en kort drøftelse af forebyggelseselementet samt eventuelt sammenfald med arbejdet med psykisk syges sundhedsadfærd. Desuden blev sammenhængen mellem adfærdsforstyrrelser og neurotoksiske stoffer nævnt.

Rådet gav sin opbakning til kommissoriet, som vil blive præciseret og udsendt til rådet sammen med en oversigt over den endelige arbejdsgruppe inden næste rådsmøde.

Dagordenens punkt 8 blev rykket op.

8. Nye ideer til kommende aktiviteter og temaer

Rådet drøftede nye temaer og prioritering af emner på den eksisterende liste.

Det var stemning for at prioritere "Sundhedseffekter af frugt og grønt". Der er mange modsatrettede meldinger, og der er nye nordiske anbefalinger på næringsstoffer på vej. Der er desuden en trend med "flydende frugt". Sekretariatet undersøger, hvad Fødevarestyrelsen senest har publiceret om emnet.

Bente Klarlund foreslog, at rådet behandlede emnerne "Vægtstabilitet" (Hvordan bevarer man vægten?) samt "Gravides sundhedsadfærd", da disse emner havde været for omfattende at tage med i arbejdet med overvægt og vægttab.

Morten Grønbæk nævnte, at rådet tidligere har talt om at se nærmere på, om der eventuelt findes en U-formet kurve for fysisk aktivitet. Der blev foreslået forskellige udgangspunkter, fx eliteidræt eller bare fysisk aktivitet eller sundhedsmæssige udfordringer ved motion.

Det blev i den forbindelse også drøftet at prioritere screening og helbredstjek, som med fordel kan behandles sammen.

Kim Overvad foreslog, at rådet så nærmere på forebyggelse i kommunerne, herunder opfølgning/monitorering. Gør kommunerne overhovedet noget?

Pernille Due nævnte, at DR's OBS-program, som bl.a. indeholder oplysning om forebyggelse, var programsat på nogle meget yderlige og ikke særlig seervenlige tidspunkter. Det kunne rådet måske reagere på. Både Mette Lolk Hanak og Kristian Overgaard gjorde opmærksom på, at de spots, der bliver vist i OBS, som regel også kører i diverse reklameblokke i prime time på tv og i biografen.

Kristian Overgaard foreslog at se på helbredsmæssige effekter af søvn.

Pernille Due nævnte, at der blandt etniske minoriteter ses fornuftig forebyggelsesadfærd, som man kan se på.

Mette Lolk Hanak opfordrede rådets medlemmer til at henvende sig løbende med forslag til nye emner for rådets arbejde.

Punkt 7 blev rykket op på dagsordenen.

7. Livsstilsinterventioner blandt psykisk syge - godkendelse af kommissorium

Merete Nordentoft orienterede om kommissoriet. Det er planen indledningsvis at se på, hvor slemt det står til og herefter se på hhv. rygestop, øget fysisk aktivitet samt kostens betydning. Medicinsk behandling er en "dark horse", som ikke vil blive taget med, ligesom alkohol og stofmisbrug heller ikke vil indgå. Der bliver alene set på personer med skizofreni, svær depression og bipolar lidelse. Arbejdsgruppen består, ud over Merete Nordentoft, af Peter Lange, Ane Moltke og Jesper Krogh, og Kirstine Krogholm fra sekretariatet er projektleder. Det er planen, at rapporten kan publiceres i november.

Bente Klarlund foreslog, at ordet "myte" i kommissoriet blev erstattet med et mindre ladet ord/udtryk, fx "udbredt opfattelse".

Der var desuden enighed om, at afgrænsningerne bør skrives ind i kommissoriet.

Rådet godkendte kommissoriet med disse bemærkninger.

6. Seksuel sundhed - rapportens hovedkonklusioner

Formand for arbejdsgruppen Morten Frisch og medlem af arbejdsgruppen Christian Graugaard orienterede om baggrunden for rapporten, herunder at en halv mio. danskere har seksuelle funktionsproblemer, og at der er en social slagside. Rapporten tager afsæt i WHO's brede sundhedsbegreb, og der bliver derfor set på sammenhængen mellem livsstil og seksuel sundhed i bredeste forstand. Der ses ikke på reproduktiv sundhed. Rapporten henvender sig primært til sundhedsprofessionelle. Rapporten vil blive sendt ud til en håndfuld eksterne læsere med ekspertise på området, inden den publiceres. Det er planen, at rapporten kan offentliggøres slut september, start oktober ved et gånjemøde eller lign. i Lægeforeningen, hvor der ud over præsentation af rapporten kan være oplæg om best practice fra fx almen praksis og patientforeninger.

Bente Klarlund oplyste, at hendes kapitel om KRAM-faktorer og seksuel sundhed primært er baseret på studier blandt mænd.

Merete Nordentoft nævnte, at det gode eksempel kunne være Det Nationale Indikator Projekt (NIP), der har belyst bivirkninger ved antipsykotika, herunder også eventuelle bivirkninger på seksuallivet.

Rådet havde, ud over enkelte bemærkninger til nogle af rapportens begreber, primært bemærkninger til, at man i rapporten kommer med konkrete anbefalinger. Desuden blev det nævnt, at forebyggelsesperspektivet skal understreges i rapportens indledende afsnit.

Morten Grønbæk henstillede til, at man i rapporten nævner fakta og eventuelle mangler og undgår at komme med direkte anbefalinger.

9. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Morten Grønbæk takkede for et godt møde og ønskede god sommer og på gensyn til næste rådsmøde 13. september.